

Kompetencemål for Samfundsfag

Samfundsfag omhandler begreber, teorier og metoder fra de samfundsfaglige discipliner politologi, økonomi, sociologi, international politik, videnskabsteori, samt fagdidaktisk teori og praksis og samfundsfaglige undersøgelser som led i udviklingen af samfundsmæssig indsigt og handlekompetence hos eleverne i folkeskolen samt deres evne til at se hverdagslivet i et historisk og samfundsmæssigt perspektiv.

Kompetenceområder

Kompetenceområde 1: Politik, demokrati og deltagelse

Kompetenceområde 2: Sociale og kulturelle forhold samt globalisering

Kompetenceområde 3: Samfundsøkonomi og økonomisk adfærd

Kompetenceområde 4: Samfundsfaglige arbejdsmetoder og samfundsfagdidaktik

Kompetenceområde 1: Politik, demokrati og deltagelse omhandler politisk og demokratisk dannelse for at styrke elevers kompetencer i forhold til selvstændig kritisk stillingtagen og aktiv deltagelse i samfundslivet.

Kompetencemål: Den studerende kan begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning i politiske problemstillinger og demokrati i samfundsfag i folkeskolens 8. -10 klasse.

Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
inddrage elevers demokratiske handle- og deltagelsesmuligheder i samfundsfagsundervisning,	demokrati, demokratiopfattelser og demokratiske processer,
motivere elever til at tage stilling til det danske folkestyre gennem samfundsfagsundervisning,	politiske systemer, magtformer, ideologier, interesser, ressourcer og indflydelse,
analysere den aktuelle parlamentariske situation med anvendelse af relevante teorier og empiriske undersøgelser,	den aktuelle parlamentariske situation, politiske partiers adfærd og vælgeradfærd,
inddrage elektronisk kommunikation, herunder it, til styrkelse af elevernes demokratiske deltagelses- og beslutningsmuligheder,	forskellige former for demokratisk deltagelse, herunder gennem brug af it,
udvikle elevernes grundlag for at kunne reflektere over dansk deltagelse i EU-samarbejdet i et demokratisk perspektiv,	Danmarks medlemskab af EU og det danske politiske systems relation til EU, EU's institutioner, beslutningsprocedurer og integration,
analysere udvalgte aktuelle politiske problemstillinger på europæisk plan og diskutere hvordan disse kan indgå i samfundsfagsundervisningen i folkeskolen,	aktuelle europæiske politiske problemstillinger i EU,

styrke elevernes færdigheder i at reflektere over Danmarks deltagelse i regionalt, europæisk og globalt samarbejde og	Danmarks deltagelse i regionalt, europæisk og globalt samarbejde, herunder begreberne suverænitet og interdependens og
styrke elevernes færdigheder i at analysere forskellige former for magt og ressourcers indflydelse på samfundsmæssig deltagelse og politiske beslutningsprocesser lokalt og globalt.	sammenhænge mellem forskellige aktørers magt, ressourcer og handlemuligheder på lokalt og globalt plan.

Kompetenceområde 2: Sociale og kulturelle forhold samt globalisering omhandler elevernes stillingtagen og handlen i forhold til sociale og kulturelle sammenhænge og problemstillinger samt globalisering.

Kompetencemål: Den studerende kan begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning i sociale og kulturelle forhold samt globalisering i samfundsfag i folkeskolens 8. -10 klasse.

Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
fremme elevernes forståelse for sammenhænge mellem identitet, gruppedannelse og deres egen stillingtagen,	sammenhænge mellem identitetsdannelse, gruppedannelse og stillingtagen,
fremme elevernes forståelse for egen og andres identitetsdannelse og socialisering i et etnisk, kulturelt og religiøst heterogent Danmark,	identitetsdannelse, socialisering, fællesskaber og ligestilling på lokalt og globalt niveau samt sociologiske teorier om modernitet og senmodernitet,
inddrage begreber om social differentiering til beskrivelse af sociale forskelle i Danmark og i verden i undervisningen,	sociologisk teori og undersøgelser af social differentiering og samfundsmæssig integration,
inddrage elevernes hverdagsliv i forståelsen af sammenhænge mellem kulturbegreber, normer, værdier, levevis og deltagelsesformer,	sociologiske og kulturelle sammenhænge mellem normer, værdier, levevis og deltagelsesformer,
styrke elevernes forståelse for forskellige samfundssyns fortolkning af hverdagsliv og levevis i et velfærdssamfund,	samfundsfilosofiske og sociologiske perspektiver på forholdet mellem menneske og samfund,
styrke elevernes færdigheder i at analysere sammenhænge mellem regionale, europæiske samt globale processer og lokale kulturelle og etniske udtryk,	sammenhænge mellem lokale, nationale, regionale, europæiske og globale begivenheder og udviklingsforløb og sociologiske teorier om migration,
styrke elevernes muligheder for at reflektere over politisk, kulturel og økonomisk globalisering og	teori og empiriske undersøgelser af politisk, økonomisk og kulturel globalisering og
inddrage elevernes eget it- og medieforbrug med henblik på udviklingen af deres kritiske tænkning.	massemedier i et globalt perspektiv, herunder internettet og it samt betydningen for lokale fællesskaber.

Kompetenceområde 3: Økonomi omhandler elevens evne til kritisk refleksion over egen økonomisk adfærd og økonomisk politik i et samfundsmæssigt perspektiv.

Kompetencemål: Den studerende kan begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning i samfundsøkonomi samt privatøkonomi og forbrugeradfærd i samfundsfag i folkeskolens 8.-10. klasse.

Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
inddrage elevers forbrugeradfærd og forståelse for prisdannelse, herunder gennem brug af it,	markedsmekanismen, udbud og efterspørgsel,
styrke elevers sammenhængsforståelse mellem egen og andre aktørers økonomiske adfærd og samfundsmæssig udvikling, herunder skitsere muligheder for entreprenørskab,	sammenhænge mellem privat- og nationaløkonomi,
sætte eleverne i stand til at anvende det økonomiske kredsløb som model for økonomisk aktivitet,	arbejdsmarkedet og det økonomiske kredsløb samt sammenhænge mellem forbrug, produktion, produktivitet, vækst og beskæftigelse,
anvende sammenhænge mellem politisk og ideologisk observans og makroøkonomiske dispositioner i samfundsfagsundervisning,	forskellige økonomiske skoler, herunder keynesianisme og monetarisme,
styrke elevernes muligheder for at reflektere over økonomiens betydning for det danske velfærdssamfund samt over forskellige velfærdsmodeller i et fordelingsperspektiv,	velfærdsmodeller, samt sammenhænge mellem forsørgelse og stat, marked og civilt samfund,
inddrage elevers forbrug og forståelse af samfundsøkonomiske sammenhænge i arbejdet med bæredygtig udvikling, innovation og økonomisk vækst,	sammenhænge mellem forbrug, miljøpåvirkning, bæredygtig udvikling, vækst og innovation,
inddrage elevers forbrugeradfærd og evne til sociologisk refleksion over privatøkonomiske dispositioner og	sammenhænge mellem forbrug, segment, livsstil og status og
Inddrage unges økonomi og økonomiske forståelse i undervisning i privatøkonomi i et samfundsfagligt perspektiv.	privatøkonomiske begreber og unges privatøkonomi.

Kompetenceområde 4: Samfundsfaglige arbejdsmetoder og samfundsfagdidaktik omhandler metoder til samfundsfaglige undersøgelser samt kompetencer indenfor planlægning, gennemførelse og evaluering af samfundsfagsundervisning.

Kompetencemål: Den studerende kan begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning i samfundsfag med anvendelse af forskellige arbejdsformer og i brug af statistik og anden empiri i behandlingen af samfundsmæssige problemstillinger i folkeskolens 8. –10. klasse.

Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
foretage enkle empiriske undersøgelser og analysere forskellige datatyper, herunder ved brug af it, og diskutere de videnskabsteoretiske problemstillinger i forhold til en undersøgelse,	kvantitativ og kvalitativ metode samt samfundsvidenskabelig videnskabsteori,

begrundet gennemføre læringsmålstyret samfundsfagsundervisning,	samfundsdidaktik og fagdidaktisk forskning,
formulere læringsmål for undervisningsforløb i samfundsfag og diskutere begrundelsen af disse med inddragelse af undersøgelser af elevgruppen,	formulering af mål og læringsmål i samfundsfag, undersøgelser af elevers forudsætninger inden for fagets områder, metoder til vurdering af elevernes forudsætninger i samfundsfag,
formulere beskrivelser af tegn på læring i samfundsfag, og anvende og designe egnede metoder til evaluering af elevernes udbygge af undervisningen og give fremadrettet feedback til eleverne,	evaluering, beskrivelser af "tegn på læring" og feedback til eleverne i samfundsfag,
foretage fagligt begrundede materialevalg, herunder af digitale læremidler,	anvendelse og analyse af forskellige former for kilder og læremidler til samfundsfagsundervisningen,
tilrettelægge undervisning med fokus på faglige begreber og læsning af faglige tekster,	elevers tilegnelse af fagsprog og faglige begreber i samfundsfag, herunder faglig læsning,
planlægge, lede, gennemføre og evaluere projektorganiseret og tværfaglig undervisning med inddragelse af den enkelte elevs forskellige læringsforudsætninger og	problemformulering, projektarbejde og problemformulering, som undervisningsform, og inddragelse af det omgivende samfund i undervisningen, tværfaglighed og
planlægge og gennemføre undervisning med afsæt i det juridiske grundlag for samfundsfaget.	folkeskolens lovgrundlag og bestemmelser for samfundsfag.

Prøven i undervisningsfaget Samfundsfag

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for 1. delprøve og 2. delprøve.

Den studerende medbringer til den mundtlige prøve fire dispositioner, hvis problemstillinger bredt afspejler fagets kompetencemål. Den mundtlige prøve tager udgangspunkt i en af disse efter lodtrækning. Dispositionen skal indeholde en samfundsfaglig og fagdidaktisk problemstilling. Dispositionen kan indeholde bilag fx læremidler, undervisningsplan m.m.

1. delprøve: Mundtlig prøve

Den studerende analyserer og perspektiverer den samfundsfaglige og fagdidaktiske problemstilling.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den studerende præsenterer og reflekterer over, hvordan den samfundsfaglige problemstilling bearbejdes i undervisningen i folkeskolen.

Begge delprøver afvikles individuelt

Eksaminationstid: 45 minutter. 2. delprøve skal prioriteres tidsmæssigt således at den udgør ca. 2/3 af prøvetiden.

Forberedelsestid: 45 minutter.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- Fremlæggelse af 4 dispositioner i angivet form og indhold til rette tid og sted